

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

30 травня 2022 року

Справа №200/1327/22

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Голубової Л.Б., розглянувши за правилами спрощеного позовного провадження (у письмовому провадженні) в приміщенні Донецького окружного адміністративного суду адміністративну справу

за позовом Михайленка Сергія Миколайовича
до управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації
про визнання протиправною бездіяльності, стягнення разової грошової допомоги

Михайленко Сергій Миколайович звернувся до Донецького окружного адміністративного суду з позовом до управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації про визнання протиправною бездіяльності щодо нарахування та невиплати щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік як учаснику бойових дій у розмірі 5 мінімальних пенсій за віком, а саме щодо недоплати у розмірі 7354,00 гривень, стягнення недоплаченої щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік як учаснику бойових дій у розмірі 5 мінімальних пенсій за віком, з урахуванням попередньо виплаченої суми допомоги, а саме у розмірі 7354,00 гривень.

В обґрунтування позову зазначає, що має статус учасника бойових дій відповідно до посвідчення серії УБД № 168927 від 27.11.2015 року та згідно ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» має право на нарахування та виплату разової грошової допомоги до 5 травня кожного року у розмірі 5-ти мінімальних пенсій за віком, відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та рішення Конституційного Суду України від 27.02.2020 по справі № 3-р/2020.

При цьому, управлінням соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації було виплачено допомогу не в повному обсязі на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 08.04.2021 року № 325.

Позивач вважає такі дії відповідача протиправними, у зв'язку з чим звернувся до суду з даним позовом.

Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 28 січня 2022 року відкрито провадження у справі за правилами спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи (у письмовому провадженні). Прийнято розгляд справи проводити в строки встановлені ст. 258 КАС України.

Відповідно до вимог статті 258 Кодексу адміністративного судочинства України суд розглядає справи за правилами спрощеного позовного провадження протягом розумного строку, але не більше шістдесяті днів із дня відкриття провадження у справі.

Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, затверджено Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», відповідно до якого введено в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб.

Указом Президента України № 133/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 15 березня 2022 року № 2119-ІХ, продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 26 березня 2022 року строком на 30 діб.

Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 21 квітня 2022 року № 2212-ІХ, затверджено Указ Президента України від 18 квітня 2022 року № 259/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 квітня 2022 року строком на 30 діб.

Указом Президента України № 341/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 22 травня 2022 року № 2263-ІХ, продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 травня 2022 року строком на 90 діб.

Враховуючи викладене, станом на 30 травня 2022 року в Україні продовжує діяти воєнний стан.

Відповідно до ст. 12-2 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 року № 389-VIII, в умовах правового режиму воєнного стану суди, органи та установи системи правосуддя діють виключно на підставі, в межах повноважень та в спосіб, визначені Конституцією України та законами України.

За правилами пункту 2 частини першої статті 263 Кодексу адміністративного судочинства України справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи (у письмовому провадженні).

Сторони про відкриття провадження у справі були повідомлені судом належним чином.

Згідно з нормами частини третьої статті 263 Кодексу адміністративного судочинства України у справах, визначених частиною першою цієї статті, заявами по суті справи є позов та відзив.

Відповідачем надано відзив на адміністративний позов. В обґрунтування незгоди з позовними вимогами зазначає, що позивач перебуває на обліку в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», як учасник бойових дій, у зв'язку з чим управлінням нараховано та сплачено грошову допомогу на основі списків Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області за 2021 рік, як учаснику бойових дій у сумі 1491,00 гривень на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 08.04.2021 року № 325.

Кабінетом Міністрів України не вносилися зміни до діючого законодавства стосовно перерахунку зазначеної разової грошової допомоги. Також зазначає, що постанова КМУ є чинною та неконституційною не визнавалась.

На підставі викладеного, управління вважає, що в межах своїх повноважень не порушувало права позивача, тому просить відмовити в позові Михайленка С.М. в повному обсязі.

Дослідивши матеріали справи, розглянувши справу в межах заявлених позовних вимог

і наданих доказів, оцінивши докази відповідно до вимог ст.ст. 72-79 Кодексу адміністративного судочинства України, суд –

ВСТАНОВИВ:

Михайленко Сергій Миколайович є громадянином України, про що свідчить паспорт серії ВВ № 817262. Згідно паспортних даних позивач зареєстрований за адресою: Донецька область, Волноваський район, с. Валер'янівка, вул. Шевченка, буд. 39.

Позивач є учасником бойових дій відповідно до посвідчення серії УБД № 168927, виданого 27.11.2015 року.

Листом від 28.12.2021 року № 09-05/10074 управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації повідомило позивача, що відповідно до постанови КМУ від 08.04.2021 року № 325 розмір разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік для учасників бойових дій складає 1491,00 гривень, зазначена сума щорічної разової грошової допомоги була виплачена позивачу.

В матеріалах справи наявна довідка управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації, в якій зазначено, що Михайленку С.М. виплачено щорічну разову грошову допомогу до 5 травня за 2021 рік у сумі 1491,00 гривень.

Перевіряючи правомірність дій відповідача щодо невиплати разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік у розмірі 5-ти мінімальних пенсій за віком відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», суд виходить з наступного.

Частиною другою статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Статтею 24 Конституції України визначено, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом.

Згідно зі ст. 46 Конституції України громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

За приписами п. 6 ч. 1 ст. 92 Конституції України основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення визначаються виключно законами України.

Відносини з приводу соціального захисту ветеранів війни як особливої окремої категорії громадян врегульовані, насамперед, приписами Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Пільги учасникам бойових дій та особам, прирівняним до них встановлені статтею 12 вказаного Закону.

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 25.12.1998 статтю 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» було доповнено частиною четвертою такого змісту:

«Щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком»

Пунктом 20 Розділу II Закону України «Про державний бюджет України на 2008 рік» задану вище норму права викладено в такій редакції:

«Щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі, який визначається Кабінетом Міністрів України в межах бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України».

У подальшому рішенням Конституційного Суду України від 22.05.2008 №10-рп/2008

визнано неконституційними зокрема положення статті 67 розділу I, пунктів 2-4, 6-8, 10-18, підпункту 7 пункту 19, пунктів 20-22, 24-34, підпунктів 1-6, 8-12 пункту 35, пунктів 36-100 розділу II «Внесення змін до деяких законодавчих актів України» та пункту 3 розділу III «Прикінцеві положення» Закону України «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України».

Відповідно до ч. 2 ст. 152 Конституції України закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення.

Таким чином, на момент нарахування і виплати у 2021 році позивачу разової грошової допомоги діяла ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 25.12.1998, яка передбачала розмір допомоги до 5 травня для учасників бойових дій - 5 мінімальних пенсій за віком.

Поряд із цим, законодавцем правовідносини щодо нарахування, виплати та розмірів одноразової грошової допомоги до 5 травня були з 01.01.2015 року також врегульовані пунктом 26 розділу VI Бюджетного кодексу України.

Відповідно до пункту 26 розділу VI Бюджетного кодексу України було визначено, зокрема, що норми і положення статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Тобто, Кабінету Міністрів України були делеговані повноваження встановлювати зокрема розмір разової грошової допомоги до 5 травня.

На реалізацію приписів цієї норми закону Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 08.04.2021 № 325 «Деякі питання виплати у 2021 році разової грошової допомоги, передбаченої Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і «Про жертви нацистських переслідувань», де передбачено, що районні органи соціального захисту населення, центри по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат перераховують кошти через відділення зв'язку або установи банків на особові рахунки громадян за місцем отримання пенсії (особам, які не є пенсіонерами, - за місцем їх проживання чи одержання грошового утримання) у таких розмірах: учасникам бойових дій, постраждалим учасникам Революції Гідності та колишнім неповнолітнім (яким на момент ув'язнення не виповнилося 18 років) в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, а також дітям, які народилися у зазначених місцях примусового тримання їх батьків, - 1491 гривень.

Згідно рішення Конституційного Суду України від 27.02.2020 у справі 1-247/2018 (3393/18) визнано таким, що не відповідає Конституції України, окреме положення пункту 26 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України у частині, яка передбачає, що норми і положення статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 року № 3551-ХІІ (далі - Закон № 3551) застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Конституційний Суд України в рішенні від 27.02.2020 у справі 1-247/2018 (3393/18) дійшов висновку, що предмет регулювання Кодексу, так само як і предмет регулювання законів України про Державний бюджет України на кожний рік, є спеціальним, обумовленим положеннями пункту 1 частини другої статті 92 Основного Закону України, отже, Кодексом не можна вносити зміни до інших законів України, зупиняти їх дію чи скасовувати їх, а також встановлювати інше (додаткове) законодавче регулювання відносин,

відмінне від того, що є предметом спеціального регулювання іншими законами України.

Конституційний Суд України дійшов також висновку, що встановлення пунктом 26 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Кодексу іншого, ніж у статтях 12, 13, 14, 15 та 16 Закону № 3551, законодавчого регулювання відносин у сфері надання пільг ветеранам війни спричиняє юридичну невизначеність при застосуванні зазначених норм Кодексу та Закону № 3551, що суперечить принципу верховенства права, встановленому статтею 8 Конституції України.

За положеннями ст. 152 Конституції України закони та інші акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремій частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності.

Закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення.

Отже, суд приходять до висновку, що з 27.02.2020 року заявник набув право на соціальне забезпечення у порядку редакції Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 25.12.1998 №367-XIV, яка передбачала розмір допомоги до 5 травня для учасників бойових дій - 5 мінімальних пенсій за віком.

Судом встановлено, що з 27.02.2020 року позивач мав право на отримання одноразової грошової допомоги до 5 травня для учасників бойових дій - 5 мінімальних пенсій за віком, що у 2021 році становить 8845 гривень.

Таким чином, враховуючи вищевикладене, суд приходять до висновку про те, що управлінням соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації допущена протиправна бездіяльність щодо виплати Михайленку Сергію Миколайовичу щорічної разової грошової допомоги у меншому розмірі, ніж передбачено частиною п'ятою статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» в редакції Закону від 25.12.1998 №367-XIV.

Вказана правова позиція викладена у рішенні Верховного Суду від 29 вересня 2020 року у зразковій справі № 440/2722/20, залишеним без змін постановою Великої Палати Верховного Суду від 13 січня 2021 року.

Відповідно до ч. 3 статті 291 Кодексу адміністративного судочинства України при ухваленні рішення у типовій справі, яка відповідає ознакам, викладеним у рішенні Верховного Суду за результатами розгляду зразкової справи, суд має враховувати правові висновки Верховного Суду, викладені у рішенні за результатами розгляду зразкової справи.

Згідно ч. 5 статті 242 Кодексу адміністративного судочинства України при виборі і застосуванні норми права до спірних правовідносин суд враховує висновки щодо застосування норм права, викладені в постановках Верховного Суду.

За ч. 2 ст. 9 КАС України суд розглядає адміністративні справи не інакше як за позовною заявою, поданою відповідно до цього Кодексу, в межах позовних вимог. Суд може вийти за межі позовних вимог, якщо це необхідно для ефективного захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Суд звертає увагу на те, що статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (право на ефективний засіб юридичного захисту) передбачено, що кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.

При цьому під ефективним засобом (способом) слід розуміти такий, що призводить до потрібних результатів, наслідків, дає найбільший ефект.

Засіб захисту, що вимагається зазначеною статтею повинен бути ефективним як у законі, так і на практиці, щоб його використання не було ускладнене діями або недоглядом органів влади відповідної держави (п. 75 рішення Європейського суду з прав людини у справі Афанасьєв проти України від 05.04.2005 (заява № 38722/02).

Ефективний спосіб захисту повинен забезпечити поновлення порушеного права, бути адекватним наявним обставинам та виключати подальше звернення особи до суду за захистом порушених прав.

Дана правова позиція узгоджується із позицією, висловленою Верховним Судом України в постанові у справі № 21-1465a15 від 16 вересня 2015 року.

У вказаному рішенні Верховний Суд України наголосив, що спосіб відновлення порушеного права має бути ефективним та таким, який виключає подальші протиправні рішення, дії та бездіяльність суб'єкта владних повноважень, а у випадку невиконання, або неналежного виконання рішення не виникала б необхідність повторного звернення до суду, а здійснювалось примусове виконання рішення.

Згідно з ч. 5 ст. 12 Закону № 3551-ХІІ (в редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 25 грудня 1998 року № 367-ХІV) щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, що за 2021 рік складає 8845,00 гривень.

Позивачу було сплачено разову грошову допомогу за 2021 рік у сумі 1491,00 гривень.

З огляду на викладене вище, суд дійшов висновку про наявність підстав для задоволення заявлених позивачем вимог з урахуванням п. 10 ч. 2 ст. 245 КАС України.

Відповідно до п. 10 ч. 2 статті 245 Кодексу адміністративного судочинства України у разі задоволення позову суд може прийняти рішення про інший спосіб захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень, який не суперечить закону і забезпечує ефективний захист таких прав, свобод та інтересів.

Вирішуючи питання про розподіл судових витрат відповідно до ст. 139 Кодексу адміністративного судочинства України, суд зазначає, що відповідно до п. 13 ч. 1 статті 5 Закону України «Про судовий збір» позивач Михайленко Сергій Миколайович звільнений від сплати судового збору під час розгляду даної справи в усіх судових інстанціях, як учасник бойових дій. Докази понесення позивачем інших судових витрат суду не надано, тому судові витрати, що підлягають відшкодуванню, відсутні.

Відповідно до частини 4 статті 243 Кодексу адміністративного судочинства України судові рішення, постановлені у письмовому провадженні, повинні бути складені у повному обсязі не пізніше закінчення встановлених цим Кодексом строків розгляду відповідної справи, заяви або клопотання.

З огляду на викладене, на підставі положень Конституції України, ст.ст. 2, 17, 77, 90, 139, 242-246, 255, 295 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, -

ВИРІШИВ:

Позовні вимоги Михайленка Сергія Миколайовича (місце реєстрації відповідно паспорта громадянина України: 85754, Донецька область, Волноваський район, с. Валер'янівка, вул. Шевченка, буд. 39, РНОКПП 2580105357) до управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації (місцезнаходження згідно даних з ЄДР: 85700, Донечка область, м. Волноваха, вул. Гагаріна, буд. 36, код ЄДРПОУ 03197227) про визнання протиправною бездіяльності, стягнення разової грошової допомоги – задовольнити.

Визнати протиправною бездіяльність управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації щодо не нарахування та не виплати

Михайленку Сергію Миколайовичу щорічної разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік у розмірі 5-ти мінімальних пенсій за віком.

Стягнути з управління соціального захисту населення Волноваської районної державної адміністрації (код ЄДРПОУ 03197227) на користь Михайленка Сергія Миколайовича (РНОКПП 2580105357) щорічну разову грошову допомогу до 5 травня за 2021 рік як учаснику бойових дій відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», враховуючи висновки, викладені в рішенні Конституційного Суду України № 3-р/2020 від 27.02.2020 року, в розмірі 7354 (сім тисяч триста п'ятдесят чотири) гривні 00 копійок.

Рішення складено у повному обсязі та підписано 30 травня 2022 року.

Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів з дня його проголошення безпосередньо до суду апеляційної інстанції.

Рішення суду може бути оскаржене до Першого апеляційного адміністративного суду.

Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Суддя

Л.Б. Голубова

